

Sygn. akt X C 485/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

dnia 4 lipca 2016 r.

Sąd Rejonowy w G. W.. X Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Andrzej Miszczak

Protokolant: Marta Andrzejewska

po rozpoznaniu w dniu 24 czerwca 2016 r. w G. W..

sprawy z **powództwa Miasta G. – Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej w G.**

przeciwko M. N.

o zapłatę

I. **umarza postępowanie co do kwoty 8 446,50 złotych,**

II. **oddala powództwo,**

III. **zasądza od powoda na rzecz pozwanej 1520 złotych tytułem zwrotu części kosztów zastępstwa procesowego.**

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 11 września 2000 r. Miasto G. W.. – Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w G. W.. wniósł o zasądzenie solidarnie od pozwanych Z. R., M. R. (obecnie N.), B. R. (1), A. R. 11 117,36 zł z ustawowymi odsetkami od kwoty 9 981,94 zł od 1 lipca 2000 roku do dnia zapłaty, od kwoty 1 135,42 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty; zasądzenie zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwu wskazał, że pozwani na dzień 20 czerwca 2000 r. posiadają zadłużenie z tytułu czynszu w wysokości 9 981,94 zł oraz odsetki w kwocie 1 135,42 zł.

26 października 2000 r. Sąd Rejonowy w G. W.. wydał nakaz zapłaty, którym orzekł zgodnie z żądaniem pozwu (k.12)

Pozwana M. N. zaskarżyła nakaz zapłaty w całości i wniosła o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu wskazała, że od 2000 do 2005 r. mieszkała ze swoim narzeczonym W. C. (1) przy ul. (...). A od 2005 r. do 2012 r. w G.. W mieszkaniu przy ul. (...) była wyłącznie zameldowana do jesieni 2009 r.

Pismem z 2 czerwca 2016 r. powód cofnął pozew wobec M. N. co do należności za okres od 1 stycznia 1999 r. do lutego 2000 r. tj. co do kwoty 8 446,50 zł, zrzekając się roszczenia w tym zakresie; wniósł o zasądzenie od pozwanej solidarnie z pozostałymi pozwanymi kwoty 2 670,86 zł (k.120-121, 124); z ostrożności procesowej powód wniósł o nieobciążanie go kosztami procesu.

Sąd rejonowy ustalił co następuje:

M. N. mieszkała wspólnie z rodzicami w mieszkaniu przy ul. (...) w G. W.. do 2000 r. W dniu 18 lutego 2000 r. pozwana ukończyła 18 lat. Jeszcze przed 2000 r. M. N. wyprowadziła się do swojego chłopaka W. C. (1) na ul. (...) i tam mieszkała

z zamiarem stałego pobytu. Dopóki chodziła do liceum to odwiedzała rodziców. W lipcu 2005 r. pozwana wyjechała do G., gdzie mieszkała do maja 2012 r. Po powrocie do Polski zamieszkała w S.. Spod adresu przy ul. (...) pozwana została wymeldowana 30 kwietnia 2008 r. z uwagi na niedopełnienie obowiązku meldunkowego.

Dowód:

- Zeznania świadka W. C. (1) k.68
- Zeznania świadka M. D. (1) k.68
- Zeznania świadka B. R. (2) k.68-69
- Zeznania świadka Z. R. k. 69
- Wydruk z PESEL-SAD k.31-32
- Zeznania pozwanej k.125-126

Sąd rejonowy zważył, co następuje :

Powód skutecznie cofnął pozew o zapłatę wobec pozwanej M. N. o kwotę 8 446,50 zł zrzekając się roszczenia w tym zakresie.

Zgodnie z art. 203 § 1 k.p.c. pozew może być cofnięty bez zezwolenia pozwanego aż do rozpoczęcia rozprawy, a jeżeli z cofnięciem połączone jest zrzeczenie się roszczenia - aż do wydania wyroku. Sąd nie znalazł przesłanek z art. 203 § 4 k.p.c., stąd też na podstawie art. 355 § 1 k.p.c. orzeczono jak w pkt. 1 sentencji.

Co do pozostałej kwoty, podtrzymanej przez powoda a dotyczącej należności za okres od marca 2000 r. do 20 czerwca 2000 r. wskazać należy, że powód nie udowodnił, że pozwana w tym okresie mieszkała w przedmiotowym mieszkaniu. Zeznająca jako świadek M. D. (2) podała, że gdzieś w połowie 1999 r. pozwana wyprowadziła się do W. C. (2). Z kolei ojciec pozwanej – Z. R. – zeznał, że córka wyprowadziła się z mieszkania jeszcze przed rokiem 2000. Matka pozwanej – B. R. (2) – zeznała, że córka wyprowadziła się jeszcze w liceum, ale bliższej daty nie była w stanie podać. Również jej ówczesny narzeczony – W. C. (1) – nie był w stanie podać bliższej daty wyprowadzenia się pozwanej z domu od rodziców, wskazując że szybko zaczęli ze sobą przebywać po poznaniu się w 1999 r. Sama pozwana także nie potrafiła podać bliższej daty od kiedy nie mieszkała z rodzicami. Mając na uwadze upływ czasu jaki nastąpił od wyprowadzki - ponad 15 lat - nie sposób oczekiwać, że świadkowie czy pozwana będą w stanie podać bliższą datę takiego wydarzenia jak wyprowadzka z domu. Tym bardziej, że zasadnie można przypuszczać, że nie było to spektakularne, wydarzenie, lecz proces rozłożony w czasie, mając na uwadze młody wiek pozwanej, kontynuację procesu edukacyjnego, normy społeczne i formalne pozostawanie pozwanej pod władzą rodzicielską. Biorąc pod uwagę, że z żadnego dowodu zaoferowanego przez powoda nie wynika, że w okresie od marca 2000 r. do 20 czerwca 2000 r. pozwana mieszkała w przedmiotowym lokalu a wskazani wyżej świadkowie podawali, że jeszcze przed tym okresem – w połowie 1999 r., przed 2000 r. – pozwana już tam nie mieszkała, to sąd uznał, że w okresie za jaki powód dochodzi zapłaty należności pozwana nie mieszkała przy ul. (...), lecz na W. 55/3.

Z samego faktu, że pozwana była zameldowana pod adresem na Bohaterów W. nie wynika, że tam mieszkała. Stały meldunek był pozwanej potrzebny do kontynuowania edukacji, załatwiania czynności urzędowych, stąd nie widziała potrzeby, aby zamieszkując z chłopakiem dokonywać zmian meldunkowych i choćby czasowo meldować się u chłopaka. Z faktu niedopełnienia obowiązku meldunkowego nie można domniemywać, że do zmiany miejsca zamieszkania nie doszło.

Z powyższych względów sąd uznał, że żądanie zapłaty w stosunku do pozwanej M. N. jest niezasadne i powództwo w zakresie podtrzymanym oddalił.

Artykuł 98 k.p.c. statuuje dwie zasady rozstrzygnięcia o kosztach procesu: zasadę odpowiedzialności za wynik procesu, zgodnie z którą strona przegrywająca zobowiązana jest zwrócić swemu przeciwnikowi poniesione przez niego koszty procesu¹ oraz zasadę kosztów niezbędnych i celowych, zobowiązującą stronę przegrywającą do zwrotu przeciwnikowi procesowemu tylko tych poniesionych faktycznie kosztów procesu, jakie były niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (uznaniowa ocena sądu w tym względzie uzależniona jest od okoliczności sprawy, a zarazem ograniczona dyspozycjami art. 98 § 2 i 3 k.p.c.). W doktrynie podkreśla się, iż ocena dokonywana wprawdzie na zakończenie postępowania, powinna uwzględniać stan istniejący w chwili podejmowania przez stronę czynności wywołującej koszty.

Z kolei art. 102 k.p.c. stanowi, że w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Jak wspomniano wyżej zasadą jest, że strona przegrywająca proces winna jest zwrócić przeciwnikowi poniesione przez niego koszty procesu (art. 98 § 1 k.p.c.). Artykuł 102 k.p.c. dopuszczający możliwość nie obciążania przegrywającego w całości lub w części kosztami procesu jest wyjątkiem od zasady i jako taki nie może być interpretowany rozszerzająco, wyklucza uogólnienia i może być stosowany w zależności od konkretnego przypadku. Do kręgu okoliczności branych przez sąd pod uwagę przy ocenie przesłanek z art. 102 k.p.c. należą zarówno fakty związane z samym przebiegiem procesu, jak i te będące „na zewnątrz” procesu. Okoliczności te powinny być oceniane przede wszystkim z uwzględnieniem zasad współżycia społecznego. Do okoliczności branych pod uwagę przez sąd należą zwłaszcza te dotyczące stanu majątkowego i sytuacji życiowej strony. W orzecznictwie sądów powszechnych podkreśla się, iż sama zła sytuacja materialna strony nie uzasadnia nieobciążania strony powodowej kosztami postępowania.

Zdaniem orzekającego sądu nie ma podstaw do nieobciążania powoda kosztami procesu w zakresie w jakim cofnął pozew i zrzekł się roszczenia – co do kwoty 8 446,50 zł. Nie są znane motywy jakimi kierował się powód cofając w tym zakresie pozew i zrzekając się roszczenia, jednakże należy wskazać, że w tym zakresie pozwana wskazywała, że roszczenie powodowi nie przysługuje, albowiem żądanie zapłaty dotyczy okresu, w którym nie była pełnoletnia. Stąd dochodzenie zapłaty od M. N. za okres kiedy nie była pełnoletnia i za który nie może ponosić odpowiedzialności za zapłatę czynszu solidarnie z najemcą uznać należy za niezasadne. Jednocześnie należy wskazać, że wykrycie tej okoliczności nie powinno nastroczać trudności, już choćby z tego, że z meldunku wynika w jakiej dacie urodziła się pozwana. Ponadto powód jako wynajmujący prowadzi dokumentację przedstawiającą stan domowników, w tym daty ich urodzin – co sądowi jest wiadomo z urzędu. Zresztą powód formułując pozew wskazał M. N. jako pozwaną, a więc miał wiedzę, że jest domownikiem. Rzecz w tym, że nie sprawdził czy w okresie za który dochodzi zapłaty M. N. może odpowiadać solidarnie za czynsz z najemcą. Błąd ten nie może być uznany za szczególnie uzasadniony wypadek w rozumieniu art. 102 k.p.c. i nie uzasadnia nieobciążania powoda kosztami należnymi pozwanej, która broniąc się przed roszczeniem z okresu niepełnoletności wynajęła radcę prawnego i poniosła w związku z tym koszty niezbędne i celowe dla obrony swoich praw.

W odniesieniu do okresu w jakim pozwana uzyskała pełnoletniość, sąd uznał, że w tym zakresie zachodzi szczególnie uzasadniony wypadek w rozumieniu art. 102 k.p.c. i postanowił nie obciążać powoda w tym zakresie kosztami procesu. Wskazać bowiem należy, że pozwana chociaż uzyskała pełnoletniość, wyprowadziła się z mieszkania rodziców to aż do 30 kwietnia 2008 r. w ewidencji meldunkowej utrzymywała, że przebywa ze stałym zameldowaniem w mieszkaniu przy ul. (...). Powód nie miał więc podstaw, aby sądzić że pozwana spod tego adresu wyprowadziła się, nikt mu tego faktu nie zgłaszał – ani pozwana, ani jej rodzice. Nie uzyskał również takich informacji w toku prowadzonej egzekucji. Fakt, że w toku prowadzonych czynności, czy podczas przeprowadzania czynności kontrolno – sprawdzających, jakie wykonuje okresowo wynajmujący, nie było pozwanej w mieszkaniu, nie może być dostateczną podstawą do wyciągania przez powoda wniosków co do miejsca zamieszkania pozwanej. Wszak nieobecność pozwanej mogła być tylko czasowa a powód nie ma instrumentów, aby zamiar pobytu pozwanej właściwie ustalić. Stąd też opierając się na zapisach w ewidencji meldunkowej mógł być przekonany, że w okresie po ukończeniu przez pozwaną pełnoletniości, mieszka ona nadal z rodzicami, a jego błąd był usprawiedliwiony. Tym samym obciążenie powoda w tym zakresie kosztami procesu, na rzecz pozwanej, która nie dopełniła obowiązku meldunkowego, byłoby niezasadne i sprzeczne z zasadami współżycia społecznego.

Pozew został złożony 11 września 2000 r., a więc w czasie gdy obowiązywało rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 12 grudnia 1997 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz opłat za czynności radców prawnych (Dz.U., Nr 154, poz. 1013), które przy wartości przedmiotu sporu w wysokości 11 117,36 zł określało stawkę minimalną w wysokości 2 000 zł (§ 7 pkt. 5 rozporządzenia), w zw.z § 18 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U., Nr 163, poz. 1349) w zw.z § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U., poz. 1804). Tym samym skoro sąd nie znalazł podstaw do nieobciążania powoda kosztami zastępstwa co do kwoty 8 446,50 zł, stanowiącej 76 % pierwotnej kwoty żądania, to zasądził od powoda 76 % minimalnej stawki zastępstwa procesowego tj. 1 520 zł (76 % z 2 000 zł). Z powyższych względów orzeczono jak w punkcie III wyroku.

SSR Andrzej Miszczak

1 por. m.in. uchwała składu siedmiu sędziów SN – zasada prawna z dnia 23 czerwca 1951 r., C 67/51, OSN(C) 1951, nr 3, poz. 63; orzeczenie SN z dnia 21 lipca 1951 r., C 593/51, OSN(C) 1952, nr 2, poz. 49; orzeczenie SN z dnia 27 sierpnia 1962 r., II CZ 103/62, OSNC 1963, nr 7–8, poz. 171; postanowienie SN z dnia 10 września 1963 r., I CZ 97/63, OSNC 1964, nr 4, poz. 85